

ΙΖΑΜΠΕΛ ΑΛΙΕΝΤΕ

35 ΓΛΩΣΣΕΣ | 70 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ

ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΚΙΑΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Του έρωτα και της σκιάς**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: De amor y de sombra

Από τις Εκδόσεις Random House Mondadori, S.A., Βαρκελώνης 1984

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Isabel Allende

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Βασιλική Κνήτου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Γιώργος Τσίρης

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνα Λαδοπούλου

© Isabel Allende, 1984

© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Mark Owen/Trevillion Images

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2019

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις Ωκεανίδα, 1987

Δεύτερη έκδοση: Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ, Μάιος 2019

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2897-0

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2898-7

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Από το 1979 | Publishes since 1979

Έδρα: Head Office:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση | 121, Tatoi Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Βιβλιοπωλείο: Bookstore:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα | 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 | Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΙΖΑΜΠΕΛ ΑΛΙΕΝΤΕ

ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΚΙΑΣ

Μετάφραση: Βασιλική Κνήτου

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ
ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

- Ιστορίες της Εύα Λούνα*, Εκδ. Ωκεανίδα, 1989
Το εποικιακό σχέδιο, Εκδ. Ωκεανίδα, 1992
Πάουλα, Εκδ. Ωκεανίδα, 1996
Εύα Λούνα, Εκδ. Ωκεανίδα, 1998
Αφροδίτη – Ιστορίες, συνταγές και άλλα αφροδισιακά,
Εκδ. Ωκεανίδα, 1998
Τον έρωτα και της σκιάς, Εκδ. Ωκεανίδα, 1999
Κόρη της μοίρας, Εκδ. Ωκεανίδα, 2000
Φωτογραφία σε σέπια, Εκδ. Ωκεανίδα, 2001
Η πόλη των θηρίων, Εκδ. Ωκεανίδα, 2002
Το Βασίλειο του Χρυσού Δράκοντα, Εκδ. Ωκεανίδα, 2003
Η ονειρευμένη πατρίδα μου, Εκδ. Ωκεανίδα, 2004
Το δάσος των Πυγμαίων, Εκδ. Ωκεανίδα, 2004
Ζορρό – Η αρχή του θρύλου, Εκδ. Ωκεανίδα, 2005
Ινές, ψυχή μου, Εκδ. Ωκεανίδα, 2006
Όλες οι μέρες, Εκδ. Ωκεανίδα, 2008
Το νησί κάτω απ' τη θάλασσα, Εκδ. Ωκεανίδα, 2010
Το τετράδιο της Μάγια, Εκδ. Ωκεανίδα, 2012

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν:

- Ο Ιάπωνας εραστής*, 2016, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Το παιχνίδι του αντεροβγάλτη, 2017, μτφρ. Βασιλική Κνήτου
Πέρα απ' τον χειμώνα, 2018, μτφρ. Βασιλική Κνήτου
Το σπίτι των πνευμάτων, 2018, μτφρ. Βασιλική Κνήτου

Αυτή είναι η ιστορία μιας γυναίκας κι ενός άντρα που αγαπήθηκαν πλέρια, γλιτώνοντας έτσι από μια κοινότοπη ζωή. Τη φύλαξα στη μνήμη μου για να μην τη φθείρει ο χρόνος, και μόνο τώρα, στις σιωπηλές νύχτες αυτού του τόπου, μπορώ πια να την πω. Θα το κάνω για εκείνους και για άλλους που μου εμπιστεύτηκαν τη ζωή τους λέγοντάς μου: πάρε, γράψε, για να μην τα σβήσει ο άνεμος.

I. A.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ
ΑΛΛΗ ΜΙΑ ΑΝΟΙΞΗ

Μόνο ο έρωτας με τη σοφία του
μας κάνει τόσο αθώους.

ΒΙΟΛΕΤΑ ΠΑΡΑ

Η πρώτη ηλιόλουστη μέρα απορρόφησε την υγρασία που είχε μαζευτεί στη γη τους μήνες του χειμώνα και ζέστανε τα εύθραυστα κόκαλα των γερόντων, που μπόρεσαν έτσι να κάνουν έναν περίπατο στα μονοπάτια του κήπου. Μόνο ο μελαγχολικός έμεινε στο κρεβάτι του, μιας κι ήταν μάταιο να τον βγάλουν στον καθαρό αέρα, αφού τα μάτια του έβλεπαν μόνο τους ίδιους του τους εφιάλτες και τα αυτιά του ήταν κουφά στη φασαρία των πουλιών. Η Χοσεφίνα Μπιάνκι, η ηθοποιός, φορώντας το μακρύ μεταξωτό σύνολο που έβαζε πριν από μισό αιώνα για να παίξει Τσέχοφ και κρατώντας μια ομπρέλα για να προστατεύει το όμοιο με ραγισμένη πορσελάνη δέρμα της, προχωρούσε αργά ανάμεσα απ' τις γλάστρες, που σύντομα θα γέμιζαν λουλούδια και μέλισσες.

«Καημένα αγόρια», είπε η ογδοντάχρονη και χαμογέλασε προσέχοντας το ελαφρύ τρέμουλο των μη-με-λησμόνει και μαντεύοντας εκεί την παρουσία των θαυμαστών της, εκείνων που την αγαπούσαν ανώνυμα και κρύβονταν στις φυλλωσιές για να τη δουν κρυφά να περνάει.

Ο Συνταγματάρχης προχώρησε λίγα εκατοστά ακουμπισμένος στο αλουμινένιο πλαίσιο που χρησίμευε σαν στήριγμα για τα ανήμπορα πόδια του. Για να γιορτάσει τη νιογέννητη άνοιξη και να χαιρετίσει τη σημαία, όπως έκανε χωρίς εξαίρεση κάθε πρωί, είχε βάλει στο στήθος του όλα τα χάρτινα και τσίγκινα μετάλλια που του είχε φτιάξει η Ιρένε. Όταν του το επέτρεπε η κατάσταση των πνευμόνων του, φώναζε διαταγές στο στράτευμα, προστάζοντας τους τρεμάμενους γέ-

ροντες να απομακρυνθούν από το Πεδίο του Άρεως, για να μην τους λιώσουν με το ανδρείο βάδισμά τους και τα δερμάτινα παπούτσια τους οι πεζικάριοι που παρήλαυναν. Η σημαία κυμάτισε στον αέρα σαν ένα αδράτο όρνιο κοντά στα σύρματα του τηλεφώνου και οι στρατιώτες του στάθηκαν προσοχή, το βλέμμα ίσια μπροστά: τυμπανοκρουσίες, αντρικές φωνές που τραγουδούσαν τον ιερό ύμνο που μόνο τα δικά του αυτιά άκουγαν. Τον διέκοψε μια νοσοκόμα με στολή μάχης, σιωπηλή και ύπουλη, όπως είναι συνήθως αυτές οι γυναίκες, κρατώντας μια χαρτοπετσέτα για να του σκουπίσει τα σάλια που κυλούσαν απ' τις άκρες των χειλιών του μουσκεύοντάς του το πουκάμισο. Αυτός ήθελε να της δώσει ένα παράσημο ή προαγωγή, αλλά εκείνη έκανε μεταβολή και τον άφησε να στέκεται εκεί με τις ματαιωμένες του προθέσεις, αφού πρώτα τον προειδοποίησε ότι, αν λέρωνε τα βρακιά του, θα του έριχνε τρεις ξυλιές στον πισινό, γιατί είχε κουραστεί πια να καθαρίζει ξένα κακά. «Για ποιον μιλάει αυτή η άμυναλη;» αναρωτήθηκε ο Συνταγματάρχης, συμπεραίνοντας ότι, αναμφίβολα, θα αναφερόταν στην πιο πλούσια χήρα του βασιλείου. Μόνο αυτή φορούσε πάνες στο στρατόπεδο εξαιτίας ενός τραύματος από κανόνι που της είχε διαλύσει το πεπτικό σύστημα, καθηλώνοντάς τη για πάντα σε μια αναπηρική πολυθρόνα, αλλά, παρ' όλα αυτά, δεν της έδειχναν σεβασμό. Στην παραμικρή της απροσεξία, της βούταγαν τις φουρκέτες και τις κορδέλες – ο κόσμος είναι γεμάτος καθάρματα και απατεώνες.

«Κλέφτες! Μου έκλεψαν τις παντόφλες μου!» φώναξε η χήρα.

«Σωπάστε, γιαγιά, θα σας ακούσουν οι γείτονες», της είπε η νοσοκόμα μετακινώντας την πολυθρόνα της για να τη φέρει στον ήλιο.

Η ανάπηρη συνέχισε να εκτοξεύει κατηγορίες, μέχρι που δεν της έφτανε πια ο αέρας στα πνευμόνια της και αναγκάστηκε να σωπάσει για να μην πεθάνει, αλλά της έμεναν ακό-

μη αρκετές δυνάμεις για να δείξει με το παραμορφωμένο από τα αρθριτικά δάχτυλό της τον σάτυρο που άνοιγε κρυφά τα παντελόνια του επιδεικνύοντας το αξιοθρήνητο πέος του στις κυρίες. Καμία δεν ασχολιόταν μαζί του, εκτός από μια μικρόσωμη κυρία με πένθιμα ρούχα, που κοιτούσε εκείνο το ξεραμένο σύκο με μια κάποια τρυφερότητα. Ήταν ερωτευμένη με τον ιδιοκτήτη του, και τα βράδια άφηνε ανοιχτή την πόρτα του δωματίου της για να τον ενθαρρύνει.

«Πουτάνα!» μουρμούρισε η πλούσια χήρα, αλλά δεν πρόρεσε να αποφύγει κι ένα χαμόγελο, γιατί θυμήθηκε ξαφνικά τα περασμένα χρόνια, τότε που είχε ακόμη έναν σύζυγο που πλήρωνε με χρυσά νομίσματα το προνόμιο του να μπορεί να φωλιάζει ανάμεσα στους χοντρούς μηρούς της, πράγμα που συνέβαινε αρκετά συχνά. Έφτασε να έχει μια ολόκληρη τσάντα, τόσο βαριά, που κανένας ναύτης δε θα μπορούσε να την κουβαλήσει στην πλάτη του.

«Πού είναι τα χρυσά μου νομίσματα;»

«Για τι πράγμα μιλάτε, γιαγιά;» αποκρίθηκε αφηρημένη η υπάλληλος που στεκόταν πίσω από την αναπηρική πολυθρόνα.

«Εσύ μου τα έκλεψες! Θα καλέσω την αστυνομία!»

«Άσε μας τώρα, γιαγιά», απάντησε η άλλη ατάραχα.

Τον ημιπληγικό τον είχαν τακτοποιήσει σε ένα παγκάκι με τα πόδια του τυλιγμένα με ένα σάλι, ήρεμο και αξιοπρεπή, παρά το γεγονός ότι το μισό του πρόσωπο ήταν παραμορφωμένο, με το άχρηστο χέρι του στην τσέπη και μια άδεια πίπα στο άλλο, με τη βρετανική του κομψότητα και το σακάκι του με τα δερμάτινα μπαλώματα στους αγκώνες. Περιμένε το ταχυδρομείο, γι' αυτό είχε ζητήσει να τον βάλουν να καθίσει απέναντι από την πύλη, για να δει την Ιρένε όταν θα έμπαινε και να καταλάβει με την πρώτη ματιά αν εκείνη είχε κάποιο γράμμα για αυτόν. Δίπλα του liaζόταν ένας θλιμμένος γέροντας με τον οποίο δε μιλιόταν γιατί, παρόλο που και οι δυο τους είχαν ξεχάσει πια την αιτία του καβγά τους, εξακολουθούσαν να είναι εχθροί. Κάποιες φορές, κατά λάθος, απηύ-

θυναν τον λόγο ο ένας στον άλλο χωρίς να παίρνουν απάντηση, λόγω κουφιαμάρας κυρίως παρά από εχθρική διάθεση.

Στο μπαλκόνι του δευτέρου ορόφου, όπου η μπουκαμβίλια δεν είχε βγάλει ακόμη φύλλα ούτε λουλούδια, φάνηκε η Μπεατρίς Αλκάνταρα ντε Μπελτράν. Φορούσε ένα καστόρινο ανοιχτό πράσινο παντελόνι και μια γαλλική μπλουζα στην ίδια απόχρωση, που ταίριαζε με τη σκιά των βλεφάρων της και το δαχτυλίδι της με τον μαλαχίτη, μακιγιαρισμένη – με το πρωινό της μακιγιάζ –, φρέσκια και ήρεμη μετά τις ανατολίτικες ασκήσεις της που τη βοηθούσαν να χαλαρώνει και να ξεχνάει τα όνειρα της νύχτας, με ένα ποτήρι φρουτοχυμό στο χέρι, που βελτίωνε τη χώνεψη και καθάριζε το δέρμα. Πήρε μια βαθιά ανάσα προσέχοντας πως ο αέρας είχε αρχίσει να ζεσταίνει, και υπολόγισε τις μέρες που απέμεναν μέχρι τις διακοπές της. Ο χειμώνας ήταν πολύ δύσκολος, κι εκείνη είχε χάσει το μαύρισμά της. Κοίταξε με αυστηρότητα τον κήπο στα πόδια της, που είχε ομορφύνει με τον ερχομό της άνοιξης, αλλά δεν πρόσεξε το φως στις πέτρες της μάντρας ούτε το άρωμα της βρεγμένης γης. Τα πολυετή φυτά είχαν επιβιώσει από τις τελευταίες παγωνιές, τα κεραμίδια γυάλιζαν ακόμη από τη δροσιά της νύχτας, και το περίπτερο του ξενώνα, με τα ξύλινα φατνώματα και τα σκιάδια, φάνταζε ξέθωρο και μελαγχολικό. Αποφάσισε πως θα έβαζε να βάψουν το σπίτι. Μετρούσε με το βλέμμα τους γέροντες και ήλεγχε και τις παραμικρές λεπτομέρειες για να σιγουρευτεί για την τήρηση των εντολών της. Κανένας δεν έλειπε, εκτός από εκείνο τον δύστυχο τον καταθλιπτικό, που έμενε στο κρεβάτι του, μοιάζοντας πιο πολύ πεθαμένος απ' τη λύπη του παρά ζωντανός. Πρόσεξε επίσης τις νοσοκόμες, παρατηρώντας τις καθαρές και σιδερωμένες τους ποδιές, τα μαζεμένα τους μαλλιά και τα λαστιχένια τους παπούτσια. Χαμογέλασε ικανοποιημένη, αφού όλα λειτουργούσαν καλά και είχε περάσει η περίοδος των βροχών με τις επιδημίες που τη συνόδευαν, χωρίς να της πάρει κανέναν από τους πελάτες της. Με λίγη τύχη, τα εισο-

δήματά της θα ήταν εξασφαλισμένα για λίγους μήνες ακόμη, δεδομένου ότι μέχρι και ο κλινήρης ασθενής μπορούσε να επιβιώσει όλο το καλοκαίρι.

Από το παρατηρητήριό της, η Μπεατρίς διέκρινε την κόρη της την Ιρένε να μπαίνει στον κήπο από τη Λα Βολουντάδ ντε Ντιός. Διαπίστωσε ενοχλημένη ότι δε χρησιμοποιούσε την πλαϊνή πόρτα που έβγαζε στην ιδιωτική αυλή και στη σκάλα του σπιτιού του δευτέρου ορόφου, όπου είχαν εγκατασταθεί. Είχε βάλει να φτιάξουν μια χωριστή είσοδο ειδικά γι' αυτό, για να μην περνάει από το γηροκομείο όταν πήγαινε στο σπίτι ή έφευγε από αυτό, γιατί η φθορά των γηρατειών την κατέθλιβε, και προτιμούσε να την παρατηρεί από απόσταση. Η κόρη της, από την άλλη, δεν έχανε ευκαιρία να επισκέπτεται τους τροφίμους, λες και την ευχαριστούσε η συντροφιά τους. Φαινόταν να έχει ανακαλύψει μια γλώσσα ικανή να νικάει την κουφαμάρα και το αδύνατο μνημονικό. Τώρα κυκλοφορούσε ανάμεσά τους, μοιράζοντάς τους μαλακές καραμέλες, έχοντας λάβει προηγουμένως υπόψη της τις τεχνητές τους οδοντοστοιχίες. Την είδε να πηγαίνει κοντά στον ημιπληγικό, να του δείχνει ένα γραμμα, να τον βοηθάει να το ανοίξει, καθώς εκείνος δεν μπορούσε να το κάνει με το μοναδικό γερό του χέρι, κι ύστερα να μένει κοντά του και να κουβεντιάζουν οι δυο τους. Μετά η κοπέλα έκανε έναν σύντομο περίπατο με τον άλλο ηλικιωμένο κύριο, και η μητέρα της, παρόλο που δεν μπορούσε να ακούσει από το μπαλκόνι τι έλεγαν, υπέθεσε ότι θα μιλούσαν για τον γιο του, τη νύφη και το μωρό – το μόνο θέμα που τον ενδιέφερε. Η Ιρένε χάριζε στον καθένα τους κι από ένα χαμόγελο, ένα χάδι, λίγα λεπτά από τον χρόνο της, ενώ η Μπεατρίς σκεφτόταν στο μπαλκόνι ότι ποτέ της δε θα καταλάβαινε εκείνο το παράξενο κορίτσι, που τόσο λίγα κοινά είχε μαζί του. Ξαφνικά, ο ερωτιάρης παππούς πλησίασε την Ιρένε κι ακούμπησε και τα δυο του χέρια στα στήθη της, ζουλώνοντας τα περισσότερο από περιέργεια παρά από λαγνεία. Εκείνη έμεινε ακίνητη για λίγες στιγμές, που στη μητέ-

ρα της φάνηκαν σωστή αιωνιότητα, μέχρι που μία από τις νοσοκόμες πήρε είδηση τι γινόταν και έτρεξε να παρέμβει. Η Ιρένε, όμως, τη σταμάτησε με μια κίνηση.

«Άφησέ τον. Δεν πειράζει κανέναν», είπε χαμογελώντας.

Η Μπεατρίς εγκατέλειψε το παρατηρητήριό της, δαγκώνοντας τα χείλη της. Κατευθύνθηκε στην κουζίνα, όπου η Ρόζα, η υπηρέτρια, έκοβε τα λαχανικά για το μεσημεριανό φαγητό, απορροφημένη από τη νουβέλα που έπαιζε το ραδιόφωνο. Ήταν στρογγυλοπρόσωπη, μελαχρινή, απροσδιόριστης ηλικίας, με τεράστια αγκαλιά, τροφαντή κοιλιά και θεόχοντρους μηρούς. Ήταν τόσο χοντρή, που δεν μπορούσε να σταυρώσει τα πόδια της ούτε να ξύσει μόνη της την πλάτη της. «Πώς σκουπίζεις τον κώλο σου, Ρόζα;» τη ρωτούσε η Ιρένε όταν ήταν μικρή, αποθαυμάζοντας εκείνο το φιλόξενο σάρκινο βουνό που κάθε χρόνο έπαιρνε κι από ένα κιλό. «Κοίτα τι κάθεται και σκέφτεται! Τα πάχη μου τα κάλλη μου, μικρή μου», απαντούσε η Ρόζα ατάραχη, πιστή στη συνήθειά της να μιλάει με παροιμίες.

«Ανησυχώ για την Ιρένε», είπε η αφεντικίνα, ενόσω καθόταν σε ένα σκαμπό και ρουφούσε αργά τον φρουτοχυμό της.

Η Ρόζα δεν της απάντησε, αλλά έκλεισε το ραδιόφωνο για να διευκολύνει τις εκμυστηρεύσεις, και η κυρά της αναστέναξε: «Πρέπει να μιλήσω με την κόρη μου, δεν ξέρω πού διάολο έχει μπλέξει, ούτε τι είναι αυτοί οι χαμένοι που κάνει παρέα. Γιατί δεν πάει στη Λέσχη να παίξει τένις και, με την ευκαιρία, να γνωρίσει και τίποτα νεαρούς του επιπέδου της; Χρησιμοποιώντας σαν δικαιολογία τη δουλειά της, κάνει ό,τι της έρθει στο κεφάλι· πάντα μου φαινόταν ύποπτη εμένα η δημοσιογραφία, κατάλληλη για ανθρώπους χαμηλής στάθμης. Αν ήξερε ο αοραβωνιαστικός της τι ιδέες έχει η Ιρένε, δε θα το ανεχόταν, η μέλλουσα σύζυγος ενός αξιωματικού του στρατού δεν μπορεί να επιτρέψει στον εαυτό της τέτοιες πολυτέλειες. Πόσες φορές της το έχω πει; Και δε θέλω ν' ακούσω ότι είναι παλιομοδίτικο το να νοιάζεται κανείς για την υπόληψή

του· ναι, οι καιροί αλλάζουν, αλλά όχι και τόσο πια. Από την άλλη, Ρόζα, τώρα οι στρατιωτικοί ανήκουν στην υψηλή κοινωνία – τα πράγματα δεν είναι όπως παλιά. Έχω κουραστεί πια με τις εκκεντρικότητες της Ιρένε, έχω πολλές έγνοιες, η ζωή μου δεν είναι εύκολη, εσύ το ξέρεις καλύτερα απ' τον καθένα. Από τότε που ο Εουσέμπιο έγινε καπνός αφήνοντάς με με τους τραπεζικούς λογαριασμούς μπλοκαρισμένους και έξοδα ανάλογα μ' εκείνα μιας πρεσβείας, πρέπει να κάνω ταχυδακτυλουργικά για να καταφέρνω να διατηρώ ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης· όλα όμως είναι πολύ δύσκολα, οι γέροι σωστό φορτίο, στο τέλος τέλος νομίζω ότι φέρνουν πιο πολλά έξοδα και κούραση παρά ωφέλεια, δυσκολεύομαι πολύ να τους κάνω να πληρώνουν το ενοίκιο, και πάνω απ' όλους εκείνη την καταραμένη τη χήρα, που πάντα αργεί το μηνιαίο της. Αυτή η επιχείρηση αποδείχτηκε πως δεν ήταν και κανένα θαύμα. Και δεν έχω κουράγιο να τρέχω πίσω από την κόρη μου προσέχοντας να βάζει καμιά κρέμα στο πρόσωπό της και να ντύνεται σαν άνθρωπος για να μην τρομάξει στο τέλος ο αρραβωνιαστικός της και την παρατήσει. Στην ηλικία της θα έπρεπε πια να φροντίζει μόνη της τον εαυτό της – δε συμφωνείς; Δες εμένα· αν δεν ήμουν τόσο πεισματάρα, πώς πιστεύεις ότι θα έδειχνα; Θα ήμουν όπως και τόσες από τις φίλες μου, με πρόσωπο σαν χάρτης, γεμάτο ρυτίδες και γραμμές γύρω απ' τα μάτια, όλο ψωμάκια και πιασίματα. Κι αντί γι' αυτό, διατηρώ σιλουέτα εικοσάρας και δέρμα λείο. Όχι, κανένας δεν μπορεί να πει ότι κάθομαι με τα χέρια σταυρωμένα· αντίθετα, το άγχος είναι αυτό που με σκοτώνει».

«Εσείς βαδίζετε με το κεφάλι ψηλά, την ώρα που καίγεται ο κώλος σας, σενιόρα».

«Γιατί δε μιλάς με την κόρη μου, Ρόζα; Νομίζω πως εσένα σ' ακούει περισσότερο από μένα».

Η Ρόζα άφησε το μαχαίρι πάνω στο τραπέζι και κοίταξε την αφεντικίνα της χωρίς συμπάθεια. Διαφωνούσε πάντα μαζί της εκ πεποιθήσεως, κυρίως σε ό,τι αφορούσε την Ιρένε.

Δεν ανεχόταν επικρίσεις για το αγαπημένο της κορίτσι· παρ' όλα αυτά, δεν μπορούσε παρά να παραδεχτεί πως σ' εκείνη την περίπτωση η μητέρα είχε δίκιο. Κι εκείνης θα της άρεσε να τη δει ντυμένη με αραχνοϋφαντο πέπλο και παρθενικά άνθη, να βγαίνει αγκαζέ με τον λοχαγό Γκουστάβο Μοράντε από την πόρτα της εκκλησίας ανάμεσα από δύο σειρές υψωμένα σπαθιά, αλλά η εμπειρία της απ' τον κόσμο –που την είχε αποκτήσει από τις σειρές του ραδιοφώνου κι από την τηλεόραση– της είχε μάθει πόσο πρέπει να υποφέρει κανείς σε αυτή τη ζωή και πόσες περιπέτειες χρειάζεται να περάσει πριν φτάσει στο ευτυχισμένο τέλος.

«Αφήστε την καλύτερα στην ησυχία της, σενιόρα. Ο γάιδαρος μένει γάιδαρος κι ας φορεί και σέλα. Και, πέρα απ' αυτό, η Ιρένε δε θα ζήσει μεγάλη ζωή, φαίνεται απ' το αφηρημένο της βλέμμα».

«Για όνομα του Θεού! Τι ανοησίες είναι αυτές που λες!»

Η Ιρένε μπήκε στην κουζίνα τυλιγμένη σ' έναν στρόβιλο από φαρδιές βαμβακερές φούστες και ατίθασα μαλλιά. Φίλησε και τις δυο γυναίκες στα μάγουλα και άνοιξε το ψυγείο να ψαχουλέψει τι είχε μέσα. Η μητέρα της ήταν έτοιμη να αρχίσει τα αυτοσχέδια κηρύγματα, αλλά, σε μια στιγμή διαύγειας, κατάλαβε πως ό,τι κι αν έλεγε θα πήγαινε χαμένο, αφού εκείνη η κοπέλα με το σημάδι απ' τα δάχτυλα στο αριστερό της στήθος απείχε από αυτή όσο κι ένας αστρονόμος.

«Μπήκε η άνοιξη, Ρόζα, σύντομα θα ανθίσει το μη-μελησιμόνει», είπε η Ιρένε κλείνοντάς της συνωμοτικά το μάτι, νεύμα που η άλλη κατάλαβε πολύ καλά, αφού και οι δυο τους σκέφτονταν το νεογέννητο που είχε πέσει απ' τον φωταγωγό.

«Τι νέα;» ρώτησε η Μπεατρίς.

«Πρέπει να κάνω ένα ρεπορτάζ, μαμά. Θα πάρω συνέντευξη από μια γυναίκα που θεωρείται κάτι σαν αγία. Λένε ότι κάνει θαύματα».

«Τι είδους θαύματα;»

«Διώχνει τις κρεατοελιές, θεραπεύει την αϋπνία και τον

λόξιγκα, παρηγορεί την απελπισία και φέρνει τη βροχή», είπε γελώντας εκείνη.

Η Μπεατρίς αναστέναξε δείχνοντας να μην απολαμβάνει το χιούμορ της κόρης της. Η Ρόζα ξανάρχισε να κόβει καρότα και να υποφέρει με τα πάθη των ραδιοφωνικών ηρώων, μουρμουρίζοντας πως άγιος που δε θαυματουργεί, μηδέ δοξολογείται. Η Ιρένε έφυγε ν' αλλάξει ρούχα και να βρει το μαγνητόφωνό της πριν έρθει να την πάρει ο Φρανσίσκο Λεάλ, που πάντα πήγαινε μαζί της στη δουλειά κι έβγαζε τις φωτογραφίες.

Σε μια χώρα που ζει στη σκιά του φόβου και του θανάτου, δυο άνθρωποι αναζητούν την αλήθεια και την αγάπη με κάθε κόστος...

Η Ιρένε Μπελτράν κάνει ένα επάγγελμα ασυνήθιστο για γυναίκα, ιδίως της ανώτερης τάξης στην οποία εκείνη ανήκει. Δημοσιογράφος, αμφισβητεί και στηλιτεύει συνεχώς το καταπιεστικό καθεστώς της πατρίδας της. Σύντροφός της στις έρευνες είναι ο φωτογράφος Φρανσίσκο Λεάλ, γιος φτωχών μεταναστών από την Ισπανία. Οι δυο τους είναι αχώριστοι και –παρόλο που η Ιρένε είναι αρραβωνιασμένη με έναν αδίστακτο αξιωματικό του στρατού– ανάμεσά τους γεννιέται ένας παθιασμένος, ανίκητος δεσμός. Όταν η επόμενη έρευνά τους τους φέρνει αντιμέτωπους με ένα ανομολόγητο έγκλημα, αποφασίζουν να αποκαλύψουν την αλήθεια για τη βία και τον τρόπο που βασιλεύουν στη χώρα. Μαζί, θαρσικάρουν τα πάντα για τη δικαιοσύνη – και για το δικαίωμά τους να ζήσουν το πάθος που τους ενώνει.

*Ένα συγκλονιστικό μυθιστόρημα για το φως της αγάπης
και το σκοτάδι της βίας, από τη συγγραφέα που αγαπήθηκε
από εκατομμύρια αναγνώστες σε όλο τον κόσμο.*

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 20083

Γ Ι Α Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Τ Ε Σ Μ Ε Α Π Α Ι Τ Η Σ Ε Ι Σ